కిష్కింధలో కోతి

ఆ కొండను మీరు చూచి ఉండరు. నాటికీ నేటికీ ఎవ్వరూ కూడా ఆకొండను చూచి ఉండరు. చూడరు, చూడడానికి ఎవ్వరికీ మనస్కరించదు. అంత పాపభూయిష్టమైన కొండ అది, న్యాయానికి ఆ కొండది తప్పు కాదు. దాని నాశ్రయించుకొని బ్రతికిన నా వల్ల ఆ కొండకు కళంకం వచ్చింది.

పవిత్రమైన ఏటిగట్టున ఉన్నది ఆ కొండ, లోకాల కళంకాన్నంతా కడిగివేసే శక్తిగల ఆ యేరు ఆ కొండ కళంకాన్ని కడగలేదు. నా వల్లనే ఆ కళంకం ఆ కొండకు పట్టుకుంది కాబట్టి.

పవిత్రమైన ఏరు, అద్దరినీ ఇద్దరినీ దట్టముగా పెరిగిన ఫలవృక్షములు. నీటి అంచుల నాశ్రయించి పెరిగిన రెల్లుదుబ్బులూ, రెల్లు దుబ్బుల నాశ్రయించిన చిన్న పక్షులూ, అనంత ప్రాణికోటి. ఆ యేటి ఒక గట్టున నా కొండ, కొండకు అన్నివైపులా ఫలవృక్షములు. ఎవరు పెంచారో మా కోసమని ఆ ఫలవృక్షములు, ఎవరు మా కోసమని పాల వంటి ఏటి నీళ్లు ఆ ప్రాంతముననే ప్రవహింపజేస్తున్నారో, మాకు ఇరుగు పొరుగుగా ఉండేటందుకు ఎవరు ఆ పాటలు పాడే పక్షులను, ఆ చిందులు త్రొక్కే మృగములను, ఆ గంతులు వేసే కీటకాదులను ఆ ప్రాణి కోటినంతనూ సమకూర్చారో, ఎవరి దయాదాక్షిణ్యములు ప్రాపుగా మేము ఆ అడవిలో కులాసాగా కాపురం చేస్తున్నామో - మాకు తెలియదు. తెలుసుకుందామని ఊహ, ఇచ్ఛ మాకు కలుగ లేదు. నేనూ, నా కుటుంబమూ ఆ కొండమీద కాపురము, ఆ అడవిలో సంచారము ఆ యేటి మీద విహారము. సౌఖ్యమునకు ఇదేమేర కదా అనుకున్నాము. మా కొండ మీద పెద్ద పెద్ద పాషాణములు పేర్చి పెట్టినట్లున్నవి. ఆ పాషాణములే ద్వారముగా ఉన్నవి. గదులుగా ఏర్పడ్డవి. అంతఃపురములైనవి, ఆ పాషాణములే వేదులు, జరుగుడు బండలు ఆ పాషాణములే కోట గోడలు, సొరంగములైనవి. ఆ కొండ మా ఉనికి పట్టుగా, మా ఇల్లుగా మా నగరుగా మేము భావించుకొంటున్నాము.

ఆ కొండ ప్రక్కల మీద నిలువుగా చెట్లు పెరిగినవి. దట్టముగా పెరిగినవి, ఆ కొండ చుట్టూ దట్టముగా పెరిగిన చెట్లు, ఆ కొండ నుంచి చూపుకందనంత దూరము వరకూ దట్టముగా చెట్లు, ఆ చెట్లు మాకు సంచార భూములు, ఆ చెట్లు మాకు లీలోద్యానములు, సౌఖ్యమునకు ఆ కొండా ఆ అడవీ మేర అని మీకు మాత్రం తోచడము లేదూ?

ఆ చెట్ల కొమ్మలలో రాత్రివేళ మేము నిద్రించే సమయాన చిరుత పులులూ, పెద్ద పులులూ, ఏనుగులూ, సివంగులూ, తోడేళ్లు ఆ ప్రాంతమున సంచరిస్తూ బొబ్బరిస్తూ ఉంటవి. మాకు అవి తలారులు, ఈ బొబ్బరింతలతో అడవి అంతా ప్రతిధ్వనిస్తుంటే మాకు హాయిగా నిద్రపట్టుతుంది.

పగటివేళ లేళ్లు మా కొండచుట్టూ చెంగలిస్తూ తిరుగుతవి. పక్షులు, వన్నెవన్నెల పక్షులు, రెక్కలు విప్పి చాచి ఎగురుతూ మాకు నేత్రానందము కలుగజేస్తవి. రకరకముల గొంతుకలతో రకరకముల పాటలతో, రకరకముల పలుకులతో అడవిని మధురారావములలో ముంచి వేస్తవి కొన్ని పక్షులు. రాలేక రాలేక చెట్ల సందులలో నుంచి సూర్య కిరణములు బలవంతముగా సందు చేసుకువచ్చి పచ్చికలమీద శయనిస్తవి. మా కొండ ప్రక్కల మీద మేకలూ, జింకలూ, ఆవులూ మందలుగా వచ్చి తియ్యని పచ్చిక మేస్తవి.

మాయేటి కీవలిగట్టునా ఆవలిగట్టునా పెరిగిన వృక్షములు కొమ్మలూ, కొమ్మలూ కలుపుకోవడం వల్ల మేమంతా ఏటి నడిమి భాగము చేరి నీడలతోనూ వెలుగులతోనూ ప్రవహించే సుళ్లు తిరిగే, తలక్రిందులయ్యే, చెంగునదాటే నీటినీళ్లను చూస్తూంటాము.

ఈ సౌఖ్యోన్నతికి పశులమై తిండికీ నీటికీ లోటులేకుండా ఆ కొండమీద మేము కాపురము చేస్తున్నాము. అప్పటికింకా ఆ కొండకు కళంకము రాలేదు.

ఒకనాడు ఒక పెద్ద కేక వినిపించింది. ఆ కేకకు చెట్లకొమ్మలల్లల్లాడినవి. కొండ గుహలు ప్రతిధ్వనించినవి. ఆ కేకనందుకొని మా యేరు అన్ని దిక్కులా దానిని వ్యాపింప చేసింది.

ఆ కేక వానర లోకాన్ని ఉద్దేశించినది. వానరలోకానికంతకూ అది చాటింపు. పుట్టినాడట లోకములో పుణ్య పురుషుడొక్కడు. సంహరించినాడట వానర చక్రవర్తిని వాలిని.

కట్టినాడట పట్టము కపిలోకమునకు సామ్రాట్టుగా సుగ్రీవునకు. ఆ పుణ్య పురుషుడు అవతార పురుషుడట. ఆ అవతార పురుషుని నామమై పవిత్రమైనదట రామశబ్దము.

ఆ చాటింపు, ఆ కేక, ఆ పిలుపు మా శ్రవణ పుటములలో ప్రవేశించి హృదయమున హత్తుకొన్నది. ఆ కేక మాకు ఆదేశమైనది.

పుణ్యపురుషుడు అవతారపురుషుడు జన్మించిన కాలాన మీరు సమకాలీనులై ఉండటం తటస్థించిందా? అప్పుడు గాని మా సంతోషం మీకు బోధపడదు.

పుణ్య పురుషుని కనగలిగిన కాలము ఎంత మహత్తరమైనదో తత్కాలముననే ఉండే జనులెంత అదృష్టవంతులో ఆ కాలపువారికి తెలియకపోయినా తరువాతి ప్రజలు తెలుసుకొంటారు ఆ కాలమున తాముండకపోతిమిగదా అని వగతురు.

కాలము అనంతమైనది. అందులో కొన్ని భాగాలు ఉత్కృష్టములు. ఉదయించే సూర్యుని శోభ ప్రభాతానికి పట్టినట్లు ఉదయించే మహా పురుషుని శోభ. ఆ కాలానికి పట్టుతుంది.

ఒక దివ్యకాంతి ఆ కాలాన్ని ఆవరిస్తుంది.

ఒక దివ్య సౌరభము ఆ కాలములో ఇమిడి ఉంటుంది. ఆ కాలానికే ఒక దివ్యమైన మాధుర్యం ఉంటుంది. ఆ కాలములోనే పక్షులు మరీ శ్రావ్యముగ పాడుతవి. ఆ కాలములోనే మేఘములు నెలకు మూడు వానలు కురుస్తవి. పంచభూతములూ ఆ కాలభాగాన్ని అంటిఉన్న కల్మషాన్ని కడిగివెయ్యడానికి పూనుకొంటవి.

మహాపురుషోదయాన్ని చూడగలిగిన ఆనాటి ప్రజలు ఎంత అదృష్టవంతులై ఉంటారు. ఆ కాలపు ప్రజలందరూ అదృష్టవంతులా? ఆ కాలపువారికందరికీ సంతోషముంటుందా? కాదు, ఉండదు, కోరికలు పెంచుకొని పెంచుకొని ఆ కోరికలు సఫలపరచుకోవడమే సంతోషమనీ ఊహించేవారికి మహా పురుషోదయముతో ఏమి పని?

అధికారమును ఆశ్రయముగా చేసుకొని లోకమున కుపకారం చేస్తున్నామని చెప్పి అపకారం చేసేవారికి మహాపురుషోదయము అసంభవము.

తమతమ శాసనములకు ప్రజలను లొంగదీసుకొని వాటినే మతముగా భావించుకోమని బోధించేవారికి మహాపురుషోదయమేటికి? మహాపురుషోదయమునాటి ప్రజలు అవతార కారణమైన మహాపురుషుని కార్యములు సాధించుకోడానికి సాధనములై ఉంటారు. అందువల్లనే వారికి సౌఖ్యముండదు. లోకులు సాధారణముగా దేనిని సౌఖ్యమని భావిస్తారో అది ఉండదు. వారి జీవితమంతా కష్టభూయిష్టమై ఉంటుంది. మహాపురుషునితోబాటు జన్మించినందుకు వారికి ఫలము ఈసడింపులు, బాధలు, మరణము కాని వారి మనస్సు మాత్రము నిండు శాంతితో నిండి ఉంటుంది.

బాధలు తలచుకొని మహాపురుషుని ఆదేశములు లెక్క చెయ్యరు కొందరు.

మహాపురుషుని ఆదేశనిర్వహణము స్వర్గతుల్యముగా భావించి సమస్తమూ అందుకొరకై ధారపోస్తారు కొందరు.

ఆనాటి కపిలోకమునకు ఆజ్ఞ వచ్చినది, రాముని ఆజ్ఞ సుగ్రీవుని ద్వారా వచ్చినది.

ప్రతి యొక్క కపినీ ఉద్దేశించి చేయబడ్డ ఆజ్ఞ అది. రాక్షస సంహారమునకు పూనుకొమ్మని ఆజ్ఞ. సుగ్రీవుని కేతనము క్రింద చేరి రామకార్యమును కపులందరూ నిర్వహించమని ఆజ్ఞ.

అట్టి ఆజ్ఞలో ధనము లేదు. సౌఖ్యము లేదు. అట్టి ఆజ్ఞలో నిరంతర త్యాగమున్నది. స్వర్గమున్నది.

ఆ ఆజ్ఞ కిష్కింధ అంతటా వ్యాపించినది. కిష్కింధావాసులందరూ దానిని పాటించారు. సుగ్రీవునాజ్ఞ తలదాల్చి స్వధర్మ నిర్వహణార్థము బయలుదేరారు. స్త్రీ పురుష విచక్షణ లేదు. వృద్ధులూ, బాలురూ అనే విచక్షణ లేదు. అందరూ ఒక్క హృదయముతో ఒక్క పట్టుదలతో, భక్తితో ఆవేశముతో సుగ్రీవుని కొండ చేరారు. త్యాగమనే బుద్ధిలేదు. కీర్తివచ్చుననే ఆశ లేదు. శాశ్వతత్వము వారికి కలుగుననే ఆశ లేదు. స్వామి కార్యము మీదనే బుద్ధి, మహాపురుషుని ఆదేశమును విధేయపూర్వకముగా అంగీకరింపవలెననియే సంకల్పము. వారందరూ ధన్యులని వేరే చెప్పవలెనా?

ఆ ఆజ్ఞ మా కొండ నూ చేరినది. మా చెవులలో కూడా పడ్డది. ఆ ఆజ్ఞ విని మా కొండ, అచ్చటి వనము, ఆ యేరు పులకితములైనవి. ఆ ఆజ్ఞను విన్న సంతోషము మాకు కలిగింది. ఆ ఆజ్ఞను అందరూ పరిపాలిస్తున్నారనే వార్త మాకు సంతోషము కలిగించింది. మా జాతి వారందరూ స్వామి కార్యధురంధరులనిన్నీ, మా జాతివారందరూ త్యాగశీలురు, పరాక్రమశాలులూ అనిన్నీ మాకు గర్వము కలిగింది. మా హృదయములు కూడా ఉప్పొంగినవి.

సుగ్రీవుని కేతనము క్రిందకు మేము కూడా సాయుధులమై చేరవలెను గదా! సోత్సాహులమై శ్రీరామ కార్యమునకు మేము మాత్రము పూనుకొనవద్దా? మమ్ము కూడా ఉద్దేశించినదే గదా ఆ ఆజ్ఞ. స్వామి ఆజ్ఞ కెదురుపోవచ్చునా? దైవకార్యము కాదనవచ్చునా? ఎవరి కొరకు యీ దేహములు పెంచుకొనుచుంట - స్వామి కొరకే గదా!

ఎవరివల్ల యీ సౌఖ్యములు మాకు కలుగుతున్నవి - స్వామి వల్లనే కదా! జన్మకు సాఫల్యమేమిటి? - బ్రతికినందువల్ల ఫలమేమిటి? - అవతార పురుషుడు వచ్చి తన కార్యము నిర్వహించమని ఆదేశించి

నప్పుడా వెనుకంజ వెయ్యడం? మేము మాత్రము కపులము గామా? కిష్కింధనేలే సుగ్రీవుడు మా రాజుగాడా? సుగ్రీవుని దేవుడు మా దేవుడు గాడా?

మేము కర్తవ్యమును నిర్ణయించుకోవలసిన పని యేమున్నది? మేము ఆలోచించవలసిన పనియేమున్నది? మేము సందేహించవలసిన పనియేమున్నది? కాని -

కాని మేము కర్తవ్యమును నిర్ణయించుకోవలసి వచ్చింది. మేము సందేహించాము. మేము ఆలోచించవలసి వచ్చింది! ఆలోచించడం మొదలు పెట్టాము. సంశయాత్మ నశిస్తాడంటారు. మేము సంశయించాము. సంశయాలు తీర్చుకొని ఆలోచనలు సాగించి ముగించి తరువాత స్వామి కార్యానికి పూనుకోవలెనని సంకల్పము చేసుకొన్న వారాకార్యములలో ఎప్పుడైనా దిగడం సంభవిస్తుందా?

ఇక్కడ మా కొండ - సర్వసౌఖ్యాలకూ ఆలవాలమైన కొండ - ఇహసౌఖ్యాలకి మేర చూపించే కొండ!

అక్కడ లంకాపురి - భీషణవ్యక్త్రగహ్వరము తెరచుకొని నృత్యము చేస్తున్న మృత్యుదేవత కాటపట్టయిన లంకాపురి - భయము, బాధ, భీభత్సముల కాకరమైన లంకాపురి!

ఇది మేలా? అది మేలా?

ఇక్కడి ఈ యేరు - ఈ వనము - ఈ మృగముల సందడి ఇక్కడి ఈ -సంచారములు ఈ సుఖములు - వీటికి బదులుగా అక్కడి సముద్రోత్తరణము, సేతు నిర్మాణము, దూర ప్రయాణము - ఆ రాక్షసుల కోలాహలము - అక్కడి గర్భనిర్భేదకమగు - రణభేరీశబ్దములు - అక్కడి రణ రంగ విహారములు, శత్రుదేశ సంచారములు - అక్కడి ఆ కష్టములు - ఇక్కడ ఉండుటమేలా? అక్కడికి పోవుటమేలా?

ఇహ సౌఖ్యములకూ పర సౌఖ్యములకూ సంఘర్షణ కలిగింది. ఇంద్రియ సౌఖ్యములకూ పర సౌఖ్యములకూ ప్రబల యుద్ధము తటస్థించింది.

ప్రత్యక్ష సౌఖ్యములను చూపి ఇంద్రియములు పరసౌఖ్యముల నీసడించుచున్నవి.

రానున్న శాశ్వతత్వమునకై ఆశా అందులో నిరవధికానందమునూ తెలిపి పర సౌఖ్యములు ఇంద్రియాలపై దాడి వెడలుచున్నవి.

ఇంద్రియ సుఖములలో మృత్యువు నిత్యమూ సంచారం చేస్తూ ఉంటుంది.

పరసౌఖ్యములోని తత్త్వము నిర్మలత్వము!

చేతులో సుఖములను వదిలిపెట్టి ఎప్పుడో రానున్న సుఖముల కపేక్షించడం వివేకమేనా? మా దేహములే మా స్వామి కేతనము కిందికి పోయి సహాయము చేయవలెనా? మా మనస్సుల కా శక్తి లేదా? మా ఇచ్ఛాశక్తి మా స్వామి ననుసరించి ఉండరాదా? మా సంకల్పబలము మా దేహబలముకన్న ఎక్కువ ప్రయోజనకారి కాకూడదా?

వానరసేనల విజయ ఘోషములు మా కొండను చేరినవి. మా వానరసేనల సేతునిర్మాణములో మా సంకల్ప సహాయ్యము మేము చూచుకొన్నాము.

మా వానరసేనల లంకాప్రవేశములో మా మనస్సులూ ఉన్నవి. మా వానరసేనల భీషణ యుద్ధములో మా మనస్సులూ పాల్గొన్నవి.

రాక్షస సంహారము జరుగుతున్నది. వీరవానర హుంకారనాదములను మా కొండ ప్రతిధ్వనిస్తున్నది. రాక్షస హాహా కారములు మా యేటి చప్పుళ్ళలో కలసిపోతున్నవి.

రాక్షసరాజును రామభూపాలుడు సంహరించిన వార్త పంచభూతములూ, దశదిక్కులూ వ్యాపింపజేసినవి. మా కొండకూ ఆ వార్త చేరినది.

మా మనస్సులలో సంతోషము మేము తెచ్చిపెట్టుకున్నదా? నిజమైన దేనా? దానికి సహజత్వము లేదేమి?

లోకములో కొండలు తలలూపి ఆడినవి. మా కొండ తలవూపి ఆడలేదు.

లోకములో నదులు చెంగుచెంగున గంతులువేస్తూ ప్రవహించినవి. మా యేరు మందమై శుష్కమైన ఇసుకతిన్నెల నంటిపెట్టుకుపోయింది.

లోకంలో వనములు చిగురించినవి. మొగ్గలు తొడిగినవి. పుష్పించినవి. పరిమళములను నల్గడల ప్రసరించినవి.

మా వనము తలవాల్చినది. పుష్పముల రాల్చినది. వాయువును బంధించినది.

లోకము ప్రకాశవంతమైనది. మా నివాస మంధకారమయమైనది.

లోకము నవ్వింది!

మా వాసస్థానము సిగ్గుచే తలవంచి దుఃఖముచే కుమిలిపోయింది.

స్వామి కార్యనిర్వహణము మా వానర కులమునకు గర్వకారణమైనది.

మాకు శాశ్వత కళంకము నాపాదించినది.

లంకను గెలిచి కిష్కింధా రాజ్యమును మావారు చేరుకొన్నారట. ఆ వార్త మాకు చేరినది. మాకు ఉత్సాహము లేదు.

మా కొండ మాకు భోజనము పెట్టడము మానుకొన్నది.

మా యేటి స్వాదు జలములిప్పుడు చేదైనవి.

మాకు విహారములు లేవు.

పశ్చాత్తాపముపట్ల లాభముంటుందా? స్వామి కార్యమును లక్షించని సేవలకు గతి వున్నదా?

అవతార పురుషుని ఆదేశమునే అంగీకరించని మందుల కెన్నటికైనా మోక్ష లాభమున్నదా? ఆ కొండకు కళంకం నా వల్ల వచ్చింది, ఆ కొండవల్ల నాకు కళంకం వచ్చినదని చెప్పి నా పాపమును నేను వృద్ధిచేసుకోను. ఆ కొండను మీరు చూచి ఉండరు; చూడరు.